

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 325/2021
10.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у правној ствари тужиоца Основног јавног тужилаштва у Нишу, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Маја Ђинђић Нур, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 351/2020 од 30.09.2020. године, у седници већа одржаној 10.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 351/2020 од 30.09.2020. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П2 1306/19 од 15.7.2020. године, усвојен је тужбени захтев и одређена је мера заштите од насиља у породици, забрањено је туженом АА из ... да даље узнемирава ћерку ББ и зета ВВ, обоје из Одређено је да ова мера заштите од насиља у породици траје годину дана, почев од дана доношења пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 351/2020 од 30.09.2020. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена је пресуда Основног суда у Нишу П2 1306/19 од 15.7.2020. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку-ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/2014, 87/2018 и 18/2020) и нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема

ни других битних повреда одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 30.11.2016. године ВВ и његова невенчана супруга ББ пријавили су туженог, оца ББ да их узнемирава телефонским позивима и упућује претње због којих страхују за своју и безбедност породице. ББ је рођена године, у родитељској породици била је изложена насиљу у породици, у 2012. години ступила је у контакт са ВВ, побегла је од куће у јуну месецу те године и дошла да живи код њега, засновали су ванбрачну заједницу и ... године добили ћерку. ББ је испрва била у контакту са родитељима који су били незадовољни због њеног живота у породици ВВ, о тој породици су причали неистине, због чега је она била растројена и нерасположена, а када би јој ради мира био искључен телефон, њен отац би се љутио и почињао да прети да ће све да их побије. Тужени је више пута позивао и на фиксни телефон породицу ..., претио им и вређао их. Претње је износио у разговорима са ћерком ББ, претње је упућивао ББ и његовом оцу ГГ, то је чинио током периода који је трајао од краја 2013. године до пред крај 2016. године, када је поднета пријава против њега. Тужени је претио да ће да отме ћерку и унуку и да ће ћерку да уда за другог човека. Њеног ванбрачног партнера ВВ, ... након рођења детета, тужени је назвао телефоном на послу и одмах почео да прети и псује. У 2016. години тужени је назвао на кућни телефон и претио ВВ оцу како ће га пребити и помињао крвну освету. Утврђено је да је тужени пријавио породицу ... да злостављају и узнемиравају ББ и њену бебу што је орган старатељства након спроведеног поступка утврдио да је неосновано. Стручни тим Центра за социјални рад у Нишу је оценио да су ББ и њено дете мал. ДД, заштићене у породици, да добро брину о њој, да је ББ из љубави засновала ванбрачну заједницу коју не жели да напусти, али да дуго живи у свакодневном страху за своју и безбедност укућана због очевих претњи. У мишљењу органа старатељства од 30.12.2016. године је наведено да је ББ нижих интелектуалних способности, да је завршила специјалну школу у ..., да она и други чланови породице ... осећају страх од туженог, да жене не излазе саме из куће и да ноћу додатно обезбеђују врата и прозоре разним предметима, да ББ свекар поседује оружје, а ББ тврди да и њен отац има скривено оружје и да се плаши да је у стању да га употреби. Страховање за безбедност је узроковано поступцима туженог. Нарушени породични односи датирају још из периода када је ББ била у кући оца, ригидног и строгог родитеља са високим захтевима, а када се настанила код ВВ, узнемиравања су се одвијала вербалним путем, њен отац је посумњао да се ради о некој врсти експлоатације и злостављања, реаговао је вербално насилним иступима, свађалачки након рођења мал. ДД и пријаве поднете органу старатељства због сумње да је његова ћерка жртва насиља у породици ..., што се није показало тачним. Насиље је својим поступцима, узнемиравањем и претњама, чинио тужени, и то све до пријаве поднете против њега. Од краја 2016. године тужени није контактирао нити узнемиравао ћерку и чланове њене породице, али је страх од његових раније изречених и више пута поновљених претњи и даље присутан.

С обзиром на историју породичних сукоба, тужеников изразити анимозитет према члановима породице ..., његово донекле испољено неповерење у процену органа старатељства да ББ и мал. ДД нису занемарене и злостављане у породици, те на другој страни испољен страх који се огледа кроз промену навика и активности чланова ћеркине породице, чак и после дужег прекида односа, стручни тим надлежног органа старатељства је мишљења да је сврсисходно изрицање предложене мере којом би се додатно осигурала безбедност чланова угрожаване породице. С ослонцем у утврђеним чињеницама и прибављеном мишљењу органа старатељства, суд је према туженом

одредио меру забране даљег узнемиравања ћерке и њеног ванбрачног супруга, у одговарајућем трајању. Актуелна ситуација је мирна, што су потврдили ВВ и ББ али су и даље уплашени за своју безбедност због интензитета претњи упућених у претходном периоду.

Уз одговарајућу примену материјалног права, правилно су нижестепени судови одлучили када су усвојили тужбени захтев, налазећи да је тужени вређањем, претњама и угрожавањем психичког интегритета и спокојства ћерке и њеног ванбрачног супруга, вршио насиље у породици, чије се понављање настоји спречити одговарајућом заштитном мером.

Према члану 197. Породичног закона насиље у породици је понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство другог члана породице (став 1.). Насиљем у породици између осталог, нарочито се сматра наношење или покушај наношења телесних повреда, вређање, као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање (став 2. тачка 1. и 6.).

Имајући у виду утврђено чињенично стање, да је тужени према ћерки ББ и њеном супругу ВВ у дужем временском периоду испољавао понашање које одступа од стандарда нормалног комуницирања чланова породице и опхођења према њима, упућивањем увреда, претњи и изазивањем конфликтних ситуација узнемиравајућих и угрожавајућих за мир, спокојство и психички интегритет, стекли су се услови за изрицање мера заштите од насиља у породици на основу члана 197. ставови 1. и 2. тачке 2. и 6. Породичног закона, издавањем забране даљег узнемиравања. Ова мера је одређена у одговарајућем трајању, имајући у виду околности конкретног случаја и одредбу члана 198. став 3. наведеног закона, којим је прописано да мера заштите од насиља у породици може трајати највише годину дана. Одредбом члана 199. овог закона је предвиђено да се мера заштите од насиља у породици може продужавати све док не престану разлози због којих је мера одређена.

Ревизија туженог није основана у наводима да је пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП и да је погрешно примењено материјално право. Ревизијским наводима се оспорава и утврђено чињенично стање, што у поступку по ревизији није дозвољено на основу члана 407. став 2. ЗПП.

Неосновани су ревизијски наводи којима се указује да у конкретном случају нема елемената насиља у породици према ћерки ББ која сматра да је отац не би повредио. Насиље у породици се испољава не само телесним повређивањем, већ се као у овом случају испољава узнемиравањем и претњама. Наведено понашање туженог је безобзирно и злонамерно, те као такво одступа од стандарда нормалног опхођења и комуникације са члановима породице. Овакво понашање туженог код ћерке ББ изазива страх и промену животних навика јер се она плаши да сама излази изван куће. Такође, неосновани су наводи ревидента да у конкретном случају нису испуњени услови за одређивање мере заштите од насиља у породици према ВВ јер тужени са њим није у сродничком односу, с обзиром да ББ и ВВ нису у браку.

Имајући у виду да је тужени испољио насиље према ВВ као ванбрачном партнеру његове ћерке са којим је она у трајној заједници живота и са којим она има дете, испуњени су услови за пружање правне заштите у смислу члана 197. Породичног

закона. Породичним законом је прописано у члану 4. да је ванбрачна заједница трајнија заједница живота жене и мушкарца, између којих нема брачних сметњи (ванбрачни партнери). Ванбрачни партнери имају права и дужности супружника под условима предвиђеним истим законом. Одредбом члана 197. Породичног закона која регулише мере заштите од насиља у породици, члановима породице сматрају се: 1. супружници или бивши супружници; 2. деца, родитељи и остали крвни сродници, те лица у тазбинском или адоптивном сродству, односно лица која везује хранитељство; 3. лица која живе или су живела у истом породичном домаћинству; 4. ванбрачни партнери или бивши ванбрачни партнери; 5. лица која су међусобно била или су још увек у емотивној или сексуалној вези, односно која имају заједничко дете или је дете на путу да буде рођено, иако никада нису живела у истом породичном домаћинству. За разлику од раније важећег Закона о брачним и породичним односима који је изједначио ванбрачну заједницу са браком само у имовинско-правној сфери, важећи Породични закон у члану 4. изједначава правни капацитет ванбрачне заједнице без лимитирања на имовинско - правну сферу. За одређивање мера породичноправне заштите довољно је да постоји ризик да се понове обрасци понашања угрожавајући за чланове породице чије се спокојство штити мером која је одређена са сврхом да се спречи даље угрожавање, односно насиље.

Веза успостављена трајнијом заједницом живота лица која имају заједничко дете, представља ванбрачну заједницу лица између којих нема брачних сметњи, а односи са сродницима се поистовећују са тазбинским, какво сродство као правна веза настаје закључењем брака, а фактички се успоставља суживотом ванбрачних партнера. Управо ради заштите спокојства лица која живе у заједничком домаћинству и очекују рођење детета, оправдано је да у ситуацији угрожавања једног од тих лица од стране сродника другог лица, заштита буде пружена кроз одговарајуће мере породично правне заштите од насиља у породици, предвиђене одредбом члана 198. став 2. Породичног закона. То су заштитне мере, превентивног карактера, чија је сврха да се применом спречи поновно извршење насиља у области породичног живота, те обезбеди нужна заштита физичког и психичког интегритета, здравља и личне безбедности лица изложених насиљу, као непосредним или посредним жртвама.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана у побијању правноснажне одлуке.

Захтев туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији, је одбијен као неоснован, с обзиром да тужени изјављеном ревизијом није постигао успех.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 414. и члана 165. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић